

SIEWCA

wielkopolski

nr 12 (146)
grudzień 2016 r.

BIULETYN WIELKOPOLSKIEJ IZBY ROLNICZEJ

ISSN 1642-917

**Wspaniałych i pełnych radości Świąt Bożego Narodzenia!
Niech ten wyjątkowy czas napelni Państwa serca otuchą
i nadzieją na lepsze jutro,
a w Państwa domu niech zagości
prawdziwie rodzinna, pełna ciepła atmosfera.**

**Nowy 2017 Rok niech będzie czasem pokoju, miłości
oraz realizacji najskrytszych marzeń**

życzy

Piotr Walkowski

Prezes

Wielkopolskiej Izby Rolniczej

WIELKOPOLSKA IZBA ROLNICZA
120 LAT UTWORZENIA **20** LAT REAKTYWACJI

Wielkopolska
Izba Rolnicza

Wielkopolska Izba Rolnicza – dawniej i dziś

Wielkopolska wieś to od dawien dawna region rolniczy, słynący z dobrych gospodarzy, oddanych swojej ziemi i narodowi. Jak wskazuje historia, tutaj zawsze walczone o utrzymanie każdego skrawka ziemi, szukano najlepszych rozwiązań w produkcji i hodowli, korzystano z oświaty rolniczej. Wykorzystywano wszelkie możliwości organizacyjne, mające wpływ na poprawę jakości życia osób związanych z pracą na roli. Zatem nie można się dziwić, że pierwsza Izba Rolnicza powstała w Poznaniu w 1895 r., na podstawie pruskiej ustawy z 30 czerwca 1894 r. Polacy początkowo bardzo nieufnie podchodzili do tej organizacji, obawiając się, że izba może być wykorzystana jako narzędzie do germanizacji Polaków, zwłaszcza poprzez szkoły rolnicze, ograniczenia działalności istniejących organizacji, np. Centralnego Towarzystwa Gospodarczego. Te obawy zaważyły na tym, że w I kadencji funkcjonowania izby w latach 1896–1899 w jej radzie zasiadało aż 51 Niemców i tylko 18 Polaków. Stopniowo jednak coraz więcej Polaków angażowało się w działalność izbową, szukając tam możliwości nie tylko rozwoju, ale także walki z zaborcą.

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę w 1918 r., na kształt izb rolniczych wpłynęły trzy wydarzenia:

■ 20 stycznia 1919 r. – przyjęcie izb przez władze polskie na mocy dekretu Naczelnego Rady Ludowej i dostosowanie do potrzeb ówczesnej sytuacji politycznej i społeczno-gospodarczej państwa,

■ 22 marca 1928 r. – rozporządzenie Prezydenta RP, na mocy którego izba rolnicza została zdefiniowana jako jednostka samorządu gospodarczego i osoba publiczno-prawna, działająca na mocy statutu na obszarze danego województwa; wówczas przynależność do izby stała się obligatoryjna, a jej głównym celem była „organizacja zawodu rolniczego”,

■ 1932 r. – nowelizacja ustawy o izbach, w której rozszerzono cele izby oraz dodano zapisy o „współdziałaniu w dziedzinie rolnictwa”.

Przedwojenne izby rolnicze miały bardzo szeroki zakres działania, m.in. zakładały i utrzymywały szkoły rolnicze, organizowały akcje ochrony roślin, prowadziły doświadczalnictwo, reprodukcje zwierząt, sprawowały opiekę nad spółkami wodnymi i leśnymi, zatrudniały fachowców w zakresie doradztwa, badały opłacalność produkcji roślinnej i zwierzęcej, organizowały wystawy rolnicze, kursy itp. Jednak jako samorząd rolniczy były przede wszystkim „wyposażone we władztwo administracyjne” oraz zabezpieczono im odpowiednie finansowanie.

Rozwój i działalność izb rolniczych przerwał wybuch II wojny światowej, w okresie okupacji wszystkie izby zostały zlikwidowane.

Jednak po zakończeniu wojny, już w marcu 1945 r. Wojewódzka Izba Rolnicza w Poznaniu rozpoczęła swą działalność, otwierając wydziały: ogólny, produkcji roślin, produkcji zwierzęcej i oświaty. Aby usprawnić pracę i łatwiej dotrzeć do zainteresowanych, powołano 27 powiatowych biur rolnych na obszarze Wielkopolski i 12 na ziemi lubuskiej. Wówczas to izba napotkała już pierwsze przeszkody natury politycznej. Przede wszystkim ówczesna władza zarzucała samorządowi rolniczemu m.in. to, że w przeszłości izby popierały gospodarstwa obszarncze, a zaniedbywały drobnych rolników, a w związku z parcelacją folwarków straciła rację bytu. I tak doprowadzono do likwidacji izb rolniczych na mocy dekretu z 26 sierpnia 1946 r.

Nadzieje na wznowienie rolniczej działalności samorządowej odrodziły się dopiero po przemianach w roku 1989. Jednak upłynęło kilka lat, zanim uchwalona 14 grudnia 1995 r. ustawa o izbach rolniczych stworzyła podstawy prawne do przeprowadzenia demokratycznych wyborów i wyłonienia organów samorządowych. Mimo 50-letniej przerwy w działalności izb członkowie wielkopolskiej izby mają przeświadcze-

nie o ciągłości prac samorządu rolniczego, a w swej działalności opierają się na wspaniałych postaciach, które były zaangażowane w prace na rzecz izby, np. Aleksandrze Szembeku.

Doświadczenia ostatnich dwudziestu lat funkcjonowania izb rolniczych pokazują, że konieczny jest kolejny krok zmierzający do rozszerzenia kompetencji izb rolniczych i umożliwienia przejęcia przez izbę zadań z zakresu samorządu gospodarczego. Środowisko rolnicze czeka na nową ustawę o izbach rolniczych, jednak przez 20 lat funkcjonowania izby, żadna z opcji politycznych nie potrafiła wprowadzić rozwiązań podobnych do tych, które funkcjonują w Niemczech, Austrii czy Francji, gdzie izby wypełniają zadania z zakresu władztwa administracyjnego.

Dziś zadajemy sobie pytanie, czy i kiedy znajdą się odważni, którzy wykorzystają wspaniałe wzorce z działalności przedwojennej polskiej izby rolniczej, doświadczenia z ostatnich dwóch dekad funkcjonowania izby oraz rozwiązania stosowane w samorządzie rolniczym np. Francji czy Niemiec, tworząc dla polskich rolników ustawę o izbach rolniczych na miarę XXI wieku. Wydaje się, że już czas na takie rozwiązania, jeżeli pragniemy dalej funkcjonować jako rolnicy.

Piotr WALKOWSKI

Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej

Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej

W dniu 29 listopada 2016 r. w Instytucie Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu odbyło się Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

Obrady prowadził prezes WIR Piotr Walkowski, funkcję sekretarza powierzono Zbigniewowi Stajkowskiemu, przewodniczącemu Rady Powiatowej WIR w Gnieźnie.

W pierwszej części obrad Walne Zgromadzenie przyjęło kilka uchwał oraz kilkanaście wniosków zgłoszonych przez rady powiatowe WIR oraz członków Walnego Zgromadzenia. Uchwały dotyczyły: przyjęcia budżetu WIR na rok 2017 oraz stanowisk: w przedmiocie działań Agencji Nieruchomości Rolnych i realizacji ustawy o ustroju rolnym, planowanej reformy emerytalnej w Polsce, projektu ustawy o rolniczym handlu detalicznym, w sprawie zadań i kompetencji izb rolniczych.

Walne Zgromadzenie zwróciło się z wnioskami między innymi do:

Zarząd Wielkopolskiej Izby Rolniczej

■ ministra rolnictwa – o podjęcie działań chroniących polskie rolnictwo przed zniesieniem ceł w związku z podpisaniem kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej (CETA) i zablokowanie podpisania umowy o wolnym handlu TTIP,

■ ministra rolnictwa i Głównego Inspektoratu Weterynarii – w związku z wystawianiem świadectw przy sprzedaży trzody o niepobieranie opłat od rolników za ich wystawienie i dojazd; rolnicy w związku z podejmowanymi środkami bezpieczeństwa

ograniczającymi rozprzestrzenianie się ASF ponoszą koszty kolkowania, a to powoduje wzrost nakładów, które jeszcze bardziej zmniejszają opłacalność i tym samym wzrasta niechęć hodowców do dalszej produkcji żywności w Polsce,

- MRiRW – w sprawie zmian w systemie dopłat do ubezpieczenia upraw i zwierząt gospodarskich,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu – w sprawie bieżącego informowania instytucji

i agend działających w otoczeniu rolnictwa oraz rolników jako beneficjentów tego działania o zmianach w programach mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Po dyskusji Walne Zgromadzenie wypracowało i przyjęło w drodze uchwał stanowiska w sprawie:

- działań Agencji Nieruchomości Rolnych i realizacji ustawy o ustroju rolnym,

- planowanej reformy emerytalnej w Polsce,
- projektu ustawy o rolniczym handlu detalicznym,
- zadań i kompetencji izb rolniczych. □

Stanowisko Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej z dnia 28 listopada 2016 r. w sprawie zadań i kompetencji izb rolniczych

Izby rolnicze są instytucjami publiczno-prawnymi samorządu gospodarczego rolnictwa i funkcjonują na podstawie Ustawy z dnia 14 grudnia 1995 roku o izbach rolniczych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1315).

Rolniczy samorząd jest sposobem przedstawiania własnych, rolniczych interesów wobec państwa i innych grup społecznych. Izba rolnicza powinna świadczyć pomoc organizacyjną, materialną i finansową na rzecz rozwoju własnego gospodarstwa, doradztwa, poszerzania wiedzy i poprawienia umiejętności gospodarowania, organizowania oświaty i szkół rolniczych. W wyznaczonym przez prawo zakresie i na podstawie zawartych porozumień z organami administracji państwowej i samorządu terytorialnego samorząd rolniczy może realizować zadania związane z wykonywaniem funkcji publicznych państwa przez podejmowanie decyzji administracyjnych. W swoim działaniu samorząd rolniczy jest niezależny od państwa, co gwarantują mu odpowiednie zapisy ustawowe. Samodzielność samorządu rolniczego podlega ochronie sądowej. Samorząd rolniczy jest również niezależny od innych samorządów, organizacji społecznych i partii politycznych.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o izbach rolniczych do zadań izb należy w szczególności:

- sporządzanie analiz, ocen, opinii i wniosków z zakresu produkcji rolnej oraz rynku rolnego i przedstawianie ich organom administracji rządowej i samorządu terytorialnego,
- występowanie do organów administracji rządowej w województwie i organów samorządu terytorialnego z inicjatywą w zakresie regulacji prawnych dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych oraz opiniowanie projektów tych przepisów,
- prowadzenie działań na rzecz tworzenia rynku rolnego oraz poprawy warunków zbytu płodów rolnych i produktów rolnych,

- prowadzenie analiz kosztów i opłacalności produkcji rolnej,
- gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji gospodarczych na potrzeby producentów rolnych oraz innych przedsiębiorców,
- doradztwo w zakresie działalności rolniczej, wiejskiego gospodarstwa domowego oraz uzyskiwania przez rolników dodatkowych dochodów,
- podejmowanie działań na rzecz rozwoju infrastruktury rolnictwa i wsi oraz poprawy struktury agrarnej,
- podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w rolnictwie,
- prowadzenie listy rzeczoznawców oraz przyznawanie tytułów kwalifikacyjnych w zakresie rolnictwa, na zasadach określonych w odrębnych przepisach,
- kształtowanie i upowszechnianie zasad etyki i rzetelnego postępowania w działalności gospodarczej,
- działanie na rzecz podnoszenia jakości środków i urządzeń stosowanych w działalności rolniczej oraz na rzecz poprawy warunków pracy i bezpieczeństwa w rolnictwie,
- współdziałanie z jednostkami prowadzącymi szkoły rolnicze, wspieranie ich działalności, inicjowanie powstawania nowych szkół i zmian w programach nauczania oraz współorganizowanie praktyk,
- kształtowanie świadomości ekologicznej producentów rolnych,
- inicjowanie działań mających na celu powoływanie i wspieranie zrzeszeń i stowarzyszeń producentów rolnych i leśnych,
- działanie na rzecz poprawy jakości produktów rolnych,
- promowanie eksportu produktów rolnych,
- rozwijanie współpracy z zagranicznymi organizacjami producentów rolnych,
- współpraca z administracją publiczną w zakresie ochrony środowiska, zdrowia i wiejskiego dziedzictwa kulturowego.

Ponadto izby mogą wykonywać zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, przekazane ustawami lub na podstawie porozumień z właściwymi organami administracji rządowej. Izby mogą również realizować zadania przekazane w drodze porozumienia przez organy samorządu terytorialnego z zakresu zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Wówczas w sprawach indywidualnych z powyższych zakresów właściwość izby obowiązuje stosować przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, załatwiając je w drodze decyzji administracyjnych wydawanych przez prezesa izby.

Istotnym polem aktywności izb jest wydawanie opinii w sprawie projektów aktów prawnych dotyczących rolnictwa. W myśl art. 5a ust. 1 ustawy o izbach rolniczych, organy administracji rządowej w województwie oraz organy samorządu terytorialnego powinny zasięgać opinii właściwej miejscowo izby o projektach aktów prawa miejscowego dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, z wyjątkiem przepisów porządkowych. Dopiero nieprzedstawienie stanowiska przez izbę w terminie 14 dni od dnia otrzymania projektu uważa się za jego akceptację. Należy podkreślić, iż za naruszenie wymogu zasięgnięcia opinii izby rolniczej w powyższym zakresie grozi sankcja uznania danego aktu za nieważny.

Przedstawiciele izb rolniczych mogą uczestniczyć w szacowaniu szkód łowieckich oraz są powoływani przez wojewodę do składu tzw. gminnych komisji kłeskowych, czyli komisji do szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcia się ziemi lub lawinę.

Określone w art. 5 ust. 1 wymienionej ustawy o izbach rolniczych

zadania wydają się dowodzić, że ustawodawca docenia rolę samorządu rolniczego, jednak przepisy wzmiankowanej ustawy nie wyposażyły izb rolniczych w kompetencje, które pozwoliłyby na prawidłową i rzeczywistą realizację nałożonych na nie zadań. Obecnie kompetencje izb rolniczych można zawrzeć w dwóch słowach – opiniowanie i wnioskowanie.

Ustawa o izbach rolniczych przewiduje wprawdzie możliwość przekazywania izbom – ustawami lub w formie porozumień – zadań zleconych z zakresu administracji rządowej lub zadań własnych samorządu terytorialnego, a więc w istocie kompetencji stanowiących, ale niestety w 20-letniej historii izb rolniczych ustawodawca z takiej możliwości jeszcze nie skorzystał, jeśli nie liczyć w początkowym okresie funkcjonowania izb przekazania w formie pilotażu kilku izbom rozliczenia lub niewielkiego wpływu na działalność ODR-ów. Niektórych ustawowych zadań izby nie mogą w ogóle wykonywać, gdyż przekazywaniu zadań i kompetencji w tym względzie stoją na przeszkodzie inne przepisy, np. izby nie przyznają obecnie tytułów kwalifikacyjnych, gdyż obowiązujące w tym zakresie przepisy nie dają im takich uprawnień.

Wielkopolska Izba Rolnicza, jak i pozostałe izby rolnicze w kraju, praktycznie od samego początku swojej działalności wskazywała na potrzebę zwiększenia kompetencji, które nie powinny być mniejsze niż określone w Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 r. o izbach rolniczych. Ponadto wskazujemy, że w krajach Unii Europejskiej istnieją współczesne, wypróbowane wzorce funkcjonowania samorządów rolniczych o bardzo szerokich uprawnieniach i kompetencjach, po które wystarczy sięgnąć po uprzednim ich dostosowaniu do polskich realiów.

>dokończenie na str. 4

>dokończenie ze str. 3

Głównym celem naszych działań w tym zakresie było, jest i będzie wzmocnienie roli izb rolniczych poprzez zapewnienie im kompetencji i środków pozwalających na prawidłową realizację powierzonych zadań, w szczególności w art. 5 ust. 1 ustawy o izbach rolniczych, a przede wszystkim prawne zagwarantowanie możliwości rzeczywistego wpływu na kształtowanie polityki rolnej i uczestniczenie w jej realizacji na partnerskich zasadach z organami administracji państwowej. Wzmocnienie roli izb rolniczych poprzez rozszerzenie ich kompetencji wymaga także zmian w innych ustawach z zakresu rolnictwa i gospodarki żywnościowej, jak choćby dotyczących jednostek publicznych działających na rzecz rolnictwa, poprzez zagwarantowanie wpływu przed-

stawilieli samorządu na działalność tych jednostek.

Żadna z dotychczasowych nowelizacji ustawy o izbach rolniczych nie przyniosła oczekiwanych przez rolników i działaczy izbowych zmian w zakresie wzmocnienia kompetencji izb rolniczych. Największe rozczarowanie przyniosły zmiany związane z reformą ustrojową państwa w 1999 roku. Nadzieje samorządu rolniczego na zwiększenie kompetencji i wyposażenia izb rolniczych w instrumenty prawne pozwalające prawidłowo realizować zadania określone w przepisach Ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. współbrzmiały z podstawowym założeniem reformy ustrojowej państwa, jakim była decentralizacja. Niestety, nie znalazły akceptacji wśród kręgów władzy i administracji publicznej postulaty samorządu rolniczego w zakresie:

- uregulowania ważnych z punktu widzenia samorządu rolniczego kwestii natury organizacyjnej, niezbędnych do dalszego działania samorządu,
- wzmocnienia roli opiniodawczo-doradczej samorządu rolniczego,
- nadania izbom kompetencji stanowiących.

Nie dokonano żadnych istotnych zmian w ustawie o izbach rolniczych.

Jak dotąd, administracja państwowa niechętnie pozbawia się władzy, swoich uprawnień i przeznaczonych na te cele środków. Kolejne apele o zwiększenie kompetencji izb rolniczych nie znajdują posłuchu w kręgach decyzyjnych. Tracą na tym zarówno rolnicy, jak i same izby. Dowodem może być chociażby słaba frekwencja w ostatnich wyborach do rad powiatowych izb rolniczych, które odbyły się 31 maja 2015 r. Rolnicy nie wierzą, że obecnie izby

mogą coś dla nich zrobić – stąd ich mała aktywność i brak poparcia idei izb rolniczych w wyborach.

Ten swoisty marazm kompetencyjny można w pewien sposób zniwelować poprzez głębszą pracę u podstaw i jeszcze większe zaangażowanie – zarówno zarządu, pracowników, jak i samych delegatów. Jednak bardziej widoczne efekty przyniosłoby przydzielenie konkretnych kompetencji stanowiących izbom – w ten sposób, by mogły wreszcie wypłynąć na szersze wody swojej działalności. Dlatego w roku jubileuszu 120-lecia powstania w Poznaniu pierwszej izby rolniczej na ziemiach polskich oraz jubileuszu 20-lecia wznowienia działalności samorządu rolniczego apelujemy do Sejmu, Senatu i wszystkich gremiów decyzyjnych o zwiększenie ustawowych kompetencji samorządu rolniczego. □

Stanowisko Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej z dnia 28 listopada 2016 r. w sprawie działań Agencji Nieruchomości Rolnych i realizacji ustawy o ustroju rolnym

VII Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej V kadencji ponownie apeluje o weryfikację zasad oceny kryteriów ofert pisemnych w przetargach ograniczonych do rolników indywidualnych na dzierżawę albo sprzedaż nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Dla samorządu rolniczego w szczególności niezrozumiałe jest przyjmowanie kryteriów: młodego rolnika na zasadzie spełnienia lub nie kryterium, intensywności produkcji zwierzęcej i preferencji tylko dla tej wskazanej grupy producentów rolnych oraz liczenie w linii prostej odległości gospodarstwa rolnego oferenta od wydzierżawianej lub zbywanej nieruchomości Zasobu.

Fot. archiwum

Swoje uwagi w tej sprawie członkowie Walnego Zgromadzenia przekazali już we wcześniejszych stanowiskach. Samorząd rolniczy zaproponował na posiedzeniu Terenowej Rady Społecznej przyjęcie dodatkowej propozycji, która dotyczy weryfikacji na miejscu przez komisję przetargową przygotowanej przez potencjalnych dzierżawców (nabywców) analizy ekonomicznej gospodarstwa (ESU – żywotność ekonomiczna) wraz z jego potencjałem, przy czym liczba punktów w tym przypadku powinna wynosić minimum 30. W związku z krytyczną opinią izby rolniczej dotyczącą kryteriów odnoszących się do produkcji zwierzęcej i młodego rolnika jako odrębnych

kryteriów, aspekty te powinny zostać włączone do oceny gospodarstwa na miejscu i być dodatkowo punktowane. Propozycja została przyjęta przez Terenową Radę Społeczną i zdaniem członków Walnego Zgromadzenia powinna zostać szczegółowo przeanalizowana pod kątem możliwości zastosowania w ocenie kryteriów ofert pisemnych.

Inną zasadniczą kwestią w tej sprawie jest brak ostatecznej akceptacji prezesa ANR wskazanych zasad oceny kryteriów ofert pisemnych w przetargach ograniczonych do rolników indywidualnych na dzierżawę albo sprzedaż nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa dla wojewódz-

stwa wielkopolskiego. Z przesłanych przez ANR OT Poznań wykazów wynika, że w najbliższym czasie planowane jest rozdysponowanie dużego areału gruntów ZWRSP, niestety nadal nie posiadamy informacji o obowiązujących w Wielkopolsce kryteriach i wagach zatwierdzonych przez Terenową Radę Społeczną, w związku z odrzuceniem przez prezesa ANR ostatniego (szóste) kryterium związanego z zaproponowaną ceną dzierżawy. Samorząd rolniczy apeluje o jak najszybsze działania w tej sprawie i akceptację swoich postulatów.

Wiele wątpliwości członków samorządu rolniczego budzi praca Terenowej Rady Społecznej działającej przy OT ANR w Poznaniu. Prace

SIEWCA wielkopolski

Wydawca: Wielkopolska Izba Rolnicza

Rada Programowa: Zarząd WIR

Redaktor naczelna: Marta Ceglarek

Adres redakcji: Wielkopolska Izba Rolnicza,

ul. Golecińska 9, 60-626 Poznań,

tel. 61 227 01 30, faks 61 227 01 31,

redakcja 61 227 01 24,

e-mail: siewca@wir.org.pl

Druk: Drukarnia Sosnowiec

Rady są wielokrotnie paraliżowane przez dyskusje niektórych jej członków – znacznie odbiegające od meritum spraw omawianych podczas spotkania. Stałą praktyką jest obrażanie izb rolniczych i deprecjonowanie jej dorobku i wkładu w rozwój polskiego rolnictwa. Członkowie Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej V kadencji stanowczo protestują przeciwko takiemu działaniu i apelują do wszystkich organizacji rolniczych o podję-

cie wspólnej pracy na rzecz wielkopolskich rolników.

Konieczna, zdaniem samorządu rolniczego, w pracach Terenowej Rady Społecznej jest konsultacja terenowa spraw przedstawionych podczas posiedzeń TRS przeprowadzona przez przedstawicieli wszystkich organizacji rolniczych zasiadających w Radzie, gdyż decyzje przez nią podjęte powinny być jak najwłaściwsze dla rolników – członków tych organizacji.

VII Walne Zgromadzenie WIR zwraca się również z apelem o działania zmierzające do odzyskania gruntów dzierżawionych z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa i podlegających wyłączeniom tzw. 30%. Z dotychczasowej praktyki wynika, że działania, w szczególności dużych spółek dzierżawiących grunty ZWRSP i podlegających Ustawie z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa,

zmierzają do przedłużania wszelkimi sposobami terminu wydania dzierżawionych gruntów, a tym samym powodują szkodę rolników indywidualnych. Jako samorząd rolniczy stanowczo protestujemy przeciwko takim praktykom i apelujemy do Agencji Nieruchomości Rolnych o wykorzystanie wszelkich środków prowadzących do przejścia tych nieruchomości i rozdysponowania ich na rzecz rolników indywidualnych województwa wielkopolskiego. □

Stanowisko Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej z dnia 28 listopada 2016 r. w sprawie planowanej reformy emerytalnej w Polsce

Wraz z przyjęciem przez Sejm RP prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw nastąpiło obniżenie wieku emerytalnego kobiet do 60 lat oraz mężczyzn do 65 lat, należących do obecnego powszechnego systemu emerytalnego. Wiek emerytalny tych osób po wejściu w życie Ustawy z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 637) był stopniowo wydłużany, tak aby docelowo wynosił 67 lat. 16 listopada br. rolnicy zostali objęci zasadami ujednolicenia wieku emerytalnego w Polsce. Prawo do przechodzenia na wcześniejszą emeryturę w wieku 55 lat (kobiety) i 60 lat (mężczyźni) rolnicy zachowują tylko do końca 2017 roku.

Wielkopolska Izba Rolnicza wyraża sprzeciw wobec włączenia rolników do jednolitego systemu emerytalnego, ponieważ w przypadku tej grupy zawodowej nowo przyjęte prawo oznacza podwyższenie wieku emerytalnego aż o 5 lat.

Praca w gospodarstwie rolnym ma swoją specyfikę, wymaga od rolnika stałego zaangażowania oraz fizycznego i psychicznego przywiązania do swojego warsztatu pracy przez siedem dni w tygodniu w ciągu całego roku kalendarzowego. Dotyczy to szczególnie osób zajmujących się produkcją zwierzęcą. Ponadto rolnicy wypełniają ważną rolę producentów żywności oraz dostarczają surowców do działalności innych sektorów gospodarki. Dzięki temu przyczyniają się do zachowania bezpieczeństwa żywnościowego kraju oraz prawidłowego funkcjonowania polskiej gospodarki. Nie bez znaczenia jest też fakt, że rolnicy wykonują na

co dzień swoje prace niezależnie od pogody oraz w uciążliwych warunkach, takich jak zapylenie czy odory i gazy szkodliwe (amoniak, siarkowodor, dwutlenek węgla).

Jednym z negatywnych czynników jest również stres. Niestabilna sytuacja na rynkach rolnych sprawia, że wielu producentów rolnych odczuwa niepewność jutra, a stres jest tym silniejszy, im więcej inwestycji w gospodarstwie jest prowadzonych na kredyt. Gospodarowanie w nieprzewidywalnych do końca warunkach pogodowych powoduje częste występowanie strat finansowych rolników albo wykonywanie pracy w pośpiechu i na akord. Występujące na polach szkody łowieckie – poważny problem bagatelizowany w Polsce od lat – powodują, iż rolnicy tracą nerwy na dochodzenie swoich praw i uzyskanie wypłaty odszkodowań z tytułu poniesionych strat. Zdrowie rolnika obciążają po-

nadto inne, występujące z różną częstotliwością, problemy branży rolniczej, takie jak na przykład głośnie ostatnio zagrożenie chorobą ASF. Na przestrzeni minionych dekad dokonały się bardzo korzystne zmiany w kwestii modernizacji gospodarstw, dzięki czemu faktem jest, że rolnicy dysponują obecnie znacznie lepszym sprzętem i maszynami. Pomimo to nadal muszą wykonywać ciężkie prace fizyczne w budynkach i na otwartej przestrzeni, przez co cierpią na liczne choroby zawodowe, między innymi przewlekłe choroby układu ruchu, astmę oskrzelową czy boreliozę.

Zdaniem Wielkopolskiej Izby Rolniczej tak daleko idące zmiany w zakresie reformy emerytalnej powinny być dogłębnie przeanalizowane. Praca w rolnictwie ma swoją specyfikę, różni się w znacznym stopniu od pozostałych i wymaga odrębnego podejścia. □

Stanowisko Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej z dnia 28 listopada 2016 r. w sprawie projektu ustawy o rolniczym handlu detalicznym

Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej z zadowoleniem przyjmuje rządową propozycję ustawowego unormowania kwestii detalicznej sprzedaży żywności wytworzonej w gospodarstwach rolników. Zagadnienie to, mimo wcześniejszego braku przeszkód formalnych, dopiero teraz doczekało się konkretnej propozycji rozwiązania.

Z uznaniem przyjmujemy projekt, którego realizacja pozwoli rolnikom, szczególnie prowadzącym mniejsze

gospodarstwa, dokonywać sprzedaży przetworzonych produktów odbiorcom detalicznym, bez zbędnych rejestracji i prowadzenia rozbudowanej dokumentacji.

Przyznajemy jednak, że spodziewaliśmy się zastąpienia funkcjonujących dotychczas przepisów dotyczących dostaw bezpośrednich, sprzedaży bezpośredniej oraz sprzedaży marginalnej, ograniczonej i lokalnej jedną spójną ustawą regulującą handel żywnością przetworzoną przez rolnika. Ponieważ tak się nie stało,

obawiamy się problemów z interpretacją, czy dla danego aktu sprzedaży będą miały zastosowanie postanowienia tego lub innego rozwiązania prawnego. Szkoda także, że projektodawca nie przewidział możliwości dostarczania wytworzonych w gospodarstwie rolnym produktów do lokalnych sklepów czy placówek gastronomicznych, co jest od lat praktykowane w państwach zachodnich. Nabywca detaliczny miałby wtedy możliwość zaopatrzenia się w jednym miejscu w produkty dostarczo-

ne przez różnych rolników. Zwracamy także uwagę na zbyt ogólnikowe uznanie, że zwolnienie z podatku dochodowego sprzedaży dokonanej do kwoty 20 tys. zł stanowić będzie pomoc o charakterze *de minimis*. Wobec usankcjonowania w polskim prawie podatkowym różnych form opodatkowania, wśród których ryczałt od przychodów ewidencjonowanych jest tylko jedną z możliwości, naszym zdaniem, szczegółowego doprecyzowania wymaga sposób obliczania wysokości tej pomocy. □

Osobistości wielkopolskiego samorządu rolniczego

ALEKSANDER SZEMBEK

Aleksander Szembek urodził się 12 stycznia 1886 r. w Siemianicach koło Kępna, jako syn Piotra Szembeka i Marii z Fredrów Szembekowej. Swoją edukację rozpoczął w domu, a następnie w latach 1901–1905 uczęszczał do gimnazjum w Ostrowie Wielkopolskim. Przynależał do tajnej polskiej organizacji samokształceniowej – Towarzystwa Zana. Studiował w Lipsku, Paryżu i Belgii. Studia doktoranckie ukończył na Uniwersytecie w Louvain, zdobywając tytuł doktora na podstawie rozprawy, która zawierała gruntowną analizę działalności zrzeszeń gospodarczych chłopów polskich w zaborze pruskim. Jeszcze w trakcie studiów pomagał matce w zarządzaniu majątkiem, usiłując zapobiec jego całkowitemu wywłaszczeniu. Samodzielne zarządzanie nim objął w 1910 r., wprowadzając nowoczesne metody gospodarowania poznane na Zachodzie.

Na przełomie 1918 i 1919 roku Aleksander Szembek został wybrany przez ludność powiatu kępińskiego jako delegat Polski do Sejmu Dzielnicowego, jednak brak woli współpracy z władzami pruskimi sprawił, że przeniósł się do Poznania. Słabe zdrowie przeszkodziło mu w zamiarze wstąpienia do armii powstańczej. Ze względu na jego kierunkowe kwalifikacje mianowano go kierownikiem resortu rolnictwa w Komisariacie Naczelnej

Rady Ludowej. Wkrótce po objęciu stanowiska pierwszego wielkopolskiego ministra rolnictwa powołano go także na funkcję prezesa Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Sprawując powierzone mu stanowiska, zabiegał o uporządkowanie stosunków rolnych i przeciwstawiał się spekulacyjnym obrotom ziemią poniemiecką.

Aleksander Szembek był zaangażowany w prace zmierzające do utworzenia partii głoszącej równouprawnienie ludu – Narodowego Stronnictwa Ludowego – powstałej 6 lutego 1919 r.

Brał udział w pracach międzynarodowej komisji, która dokonywała ustalenia granicy polsko-niemieckiej. Dzięki swoim zdolnościom dyplomatycznym przyczynił się do przyłączenia do Polski ponad 80 miejscowości. Działając na polu kulturalnym i oświatowym, doprowadził do utworzenia przy Uniwersytecie Poznańskim Wyższej Szkoły Rolniczej, która była podstawą utworzenia Akademii Rolniczej w Poznaniu.

W ostatnich latach życia poświęcił się dyplomacji, piastując stanowisko naczelnika Wydziału Północnego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, później radcy poselstwa polskiego w Paryżu, następnie zaś ambasady.

Zmarł w 1926 r., pochowany został w krypcie kościoła w Siemianicach.

WANDA NIEGOLEWSKA

Wanda Niegołewska urodziła się 10 sierpnia 1877 r. w Karminie koło Pleszewa, jako córka ziemianina Adolfa Wężyka, który był uczestnikiem powstania w 1863 r., i Marii z Psarskich. W 1904 r. wyszła za mąż za Stanisława Niegołewskiego, właściciela Niegołewa koło Buku.

Wanda Niegołewska poświęciła się pracy o charakterze patriotycznym, oświatowym i charytatywnym. Zarówno w okresie zaboru pruskiego, jak i w czasie I wojny światowej na terenie powiatu grodzkiego podejmowała działania w celu obrony polskiej mowy poprzez organizowanie tajnych szkół, w których nauczano języka polskiego, historii, religii i śpiewu. Miała świadomość, że chcąc zachować polskość na tych ziemiach, musi dotrzeć do jak najszerzej rzeszy ludzi z różnych warstw społecznych. Dlatego m.in. organizowała na terenie powiatu grodzkiego czytelnictwo, a także wystawiała przedstawienia amatorskie – nie tylko dla mieszkańców Buku, ale również okolicznych wsi, skupiając wokół siebie coraz szersze grono ludzi. Z początkiem 1918 r. została przewodniczącą Wydziału Kółek Włościanek przy Towarzystwie Ziemiaków i wraz ze Związkiem Poznańskim Kółek Rolniczych służyła pomocą w organizacji nowych kółek. Zaangażowanie Wandy Niegołewskiej w działalność na rzecz kółek włościanek spowodowało, iż na I Walnym Zebraniu Kółek Włościanek w kwietniu 1919 r. w Poznaniu 800 uczestniczek wybrało ją na swoją patronkę (przewodniczącą). W 1931 r. Wanda Niegołewska, widząc nowe możliwości współpracy z samorządem rolniczym, spowodowała przyłączenie się Związku Kółek Włościanek do Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu, tym samym stając się pierwszą kobietą – członkinią Izby.

To wówczas zorganizowano setki szkoleń dla kobiet z zakresu ogrodnictwa, gospodarstwa domowego, higieny osobistej, pedagogiki, historii itp. Organizowano kilkudniowe kursy gospodarstwa domowego, żywienia, robótek ręcznych. Ponadto Związek Włościanek opiekował się szkołami gospodarczymi dla córek włościanek w Nie-tążkowie, Tuchorzy i Witkowie oraz wspomagał niezamożne dziewczęta z funduszu stypendialnego utworzonego ze składek członkiń kółek.

W dowód uznania i wdzięczności za długoletnią pracę i poświęcenie, na Walnym Zebraniu Prezesek i Delegatesk Związku Włościanek Wielkopolskich w czerwcu 1938 r. Wandę Niegołewską przez aklamację mianowano założycielką ich organizacji, patronką i honorową przewodniczącą.

Wanda Niegołewska działała także w Stowarzyszeniu Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo, w latach międzywojennych pełniła funkcję przewodniczącej Powiatowego Oddziału Czerwonego Krzyża, udzielała się w Towarzystwie Czytelni Ludowych w powiecie grodzkim. W czasie powstania wielkopolskiego organizowała zaopatrzenie w prowiant, m.in. dla szpitala w Buku oraz dla walczących pod Zbąszyniem, za co została odznaczona Wielkopolskim Krzyżem Powstańcym.

Wraz z wybuchem II wojny światowej Wanda Niegołewska została przez Niemców wysiedlona ze swojego majątku. W czasie wojny zamieszkała w Warszawie, gdzie uczestniczyła w powstaniu warszawskim. Znalazła się także w obozie w Pruszkowie, a następnie – dzięki życzliwości ludzi – do końca okupacji przebywała kolejno w Miechowie, Paszkówce i Minodze koło Krakowa. Od 1945 r. mieszkała

w Poznaniu. Zmarła 9 lutego 1970 r. w wieku 93 lat i pochowana została w rodzinnym grobowcu w Buku.

TADEUSZ KONOPIŃSKI

Tadeusz Konopiński urodził się w 1894 r. w Wonieściu koło Śmigła (powiat kościański).

W roku 1913 ukończył gimnazjum i podjął studia na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Wrocławskiego. Ukończył je dopiero w 1920 r. na Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu w Poznaniu. Stopień naukowy doktora nauk rolniczych uzyskał w 1921 r., natomiast tytuł doktora habilitowanego 6 lat później, na Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie.

Poza pracą naukową w latach 1921–1939 r. sprawował funkcję dyrektora Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu. W 1927 r. z jego inicjatywy rozpoczęło działalność czasopismo „Przegląd Hodowlany”, którego był redaktorem naczelnym. Jego wielkim sukcesem była organizacja Pierwszej Powszechnej Wystawy Krajowej, która odbyła się w 1929 r. w Poznaniu. Przed wybuchem II wojny światowej był także właścicielem majątku w Panience w gminie Jaraczewo.

W czasie okupacji niemieckiej pracował w Kieleckiej Izbie Rolniczej, a od grudnia 1943 r. działał jako organizator tajnych wykładów uniwersyteckich w Kielcach. Zaraz po woj-

nie powrócił do Wrocławia, gdzie był jednym z organizatorów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Wydziału Rolnego na Uniwersytecie i Politechnice Wrocławskiej. W 1945 r. został pierwszym dziekanem Wydziału Rolnego, kierując na nim Katedrą Szczegółowej Hodowli i Żywnienia Zwierząt. Rok później otrzymał nominację na profesora zwyczajnego.

Po usamodzielnieniu się Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu w 1951 r. ze struktur uniwersytetu i politechniki był inicjatorem powołania do życia na niej Wydziału Zootechnicznego, którego w latach 1954–1956 był dziekanem. W międzyczasie sprawował też funkcję dyrektora Instytutu Zootechniki w Krakowie. W wielu kręgach uważany jest za twórcę szkoły naukowej hodowli i chowu zwierząt gospodarskich. Liczne podręczniki oraz prace naukowe jego autorstwa do dnia dzisiejszego nie straciły wiele na swojej aktualności.

W uznaniu zasług prof. Tadeusza Konopińskiego wyróżniono wieloma odznaczeniami państwowymi i zagranicznymi, m.in.: Orderem Sztandaru Pracy II Klasy, Krzyżem Kawalerskim i Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Belgowie zaś, za organizację w ich kraju wystaw zwierząt gospodarskich, odznaczyli profesora Krzyżem Komandorskim Orderu Leopolda II oraz Krzyżem Oficerskim Orderu „Mérite Agricola”.

Tadeusz Konopiński zmarł w 1965 r. we Wrocła-

wiu i został pochowany na cmentarzu św. Wawrzyńca przy ulicy Odon Bujwida.

STANISŁAW MIKOŁAJCZYK

Stanisław Mikołajczyk urodził się 18 lipca 1901 r. w Dorsten-Holsterhausen – wsi położonej kilka kilometrów od Herne w Westfalii. Z pochodzenia Polak – syn emigrantów z powiatu pleszewskiego województwa wielkopolskiego, działacz polityczny i społeczny, odznaczający się cechami właściwymi szczególnie dla mieszkańców naszego regionu, takimi jak: dobra organizacja pracy, solidność, upór i systematyczność w działaniu. Był absolwentem Uniwersytetu Ludowego w Dalkach oraz właścicielem gospodarstwa rolnego.

Już od wczesnych lat młodości włączał się aktywnie w życie społeczne. Był współzałożycielem Związku Młodzieży Wiejskiej w Poznaniu oraz jego wiceprezesem, później prezesem, a następnie prezesem honorowym. Uczestniczył w powstaniu wielkopolskim oraz brał udział w walkach obronnych

podczas toczących się działań wojennych na ziemiach polskich. W 1937 roku kierował strajkiem chłopskim, za co skazany został na cztery miesiące więzienia.

Stanisław Mikołajczak piastował rozliczne funkcje państwowe, polityczne i społeczne, spośród których do najważniejszych należy jego działalność jako premiera Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie, jak również wiceprezesa Rady Ministrów. Po zakończeniu II wojny światowej Stanisław Mikołajczak piastował stanowisko ministra rolnictwa i reform rolnych. Był również założycielem Polskiego Stronnictwa Ludowego „Piast” oraz jego pierwszym prezesem.

W 1947 r. zagrożony uchyleniem immunitetu poselskiego oraz aresztowaniem i karą śmierci, zdecydował się na emigrację. Drogą morską wyostał się z Polski, wybierając jako docelowe miejsce swojego pobytu Stany Zjednoczone. W związku z tym pozbawiono go obywatelstwa polskiego, które przywrócono mu dopiero pośmiertnie 15 marca 1989 r.

Stanisław Mikołajczyk zmarł 13 grudnia 1966 r. Jego prochy zostały sprowadzone do Polski w 2000 r., a następnie złożone na Cmentarzu Zasłużonych Wielkopolan w Poznaniu. W celu uczczenia jego pamięci jako aktywnego działacza na rzecz państwa polskiego, a później działacza emigracyjnego, występującego w Radiu Wolna Europa, postawiono przed budynkiem Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego jego

pomnik, obecny w tym miejscu po dziś dzień.

W 2000 r. Stanisław Mikołajczyk został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski, postanowieniem ówczesnego prezydenta RP – Aleksandra Kwaśniewskiego.

W kadencji 1933–1936 był Delegatem na Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej, a od roku 1936 do wybuchu II Wojny Światowej pełnił funkcję Członka Zarządu WIR.

JÓZEF WALIGÓRA

Józef Waligóra urodził się 17 lutego 1950 r. w Dominowie w powiecie średzkim. Od 1974 r. prowadził gospodarstwo, które przejął po rodzicach. Od wczesnych lat młodości wyróżniał się cechami działacza, był aktywnym członkiem wojewódzkich struktur kółek rolniczych.

Od 1996 r., po wejściu w życie ustawy o izbach rolniczych, został wybrany pierwszym prezesem Poznańskiej Izby Rolniczej. Był zatem jedną z osób, które tworzyły strukturę i określały zadania samorządu rol-

niczego w Wielkopolsce. Następnie w 1999 r., po reformie administracyjnej, pełnił funkcję prezesa Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Przez I kadencję Józef Waligóra był także prezesem Krajowej Rady Izb Rolniczej, będącej reprezentacją wszystkich wojewódzkich struktur samorządu rolniczego. Pod przewodnictwem prezesa Waligóry zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczej podjął się reprezentowania samorządu rolniczego przed Sejmem, Senatem i administracją rządową. Wypracowane wtedy wzorce działań sprawiły, że izby rolnicze stały się liczącym się partnerem do rozmów dotyczących szeroko rozumianego rolnictwa i obszarów wiejskich.

Za swoje osiągnięcia w działalności na rzecz samorządu rolniczego Józef Waligóra był wielokrotnie nagradzany i odznaczany, m.in. odznaką honorową „Zasłużony dla rolnictwa” nadaną przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi. Dla wielkopolskich rolników jest autorytetem i niestrudzonym orędownikiem idei silnych izb rolniczych. Jest także niedościgłym wzorem pracowitości, sumienności i zaangażowania w działania dla dobra wielkopolskiego rolnictwa. O dużym szacunku i uznaniu środowiska rolniczego świadczy fakt nadania Józefowi Waligórze tytułu Honorowego Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz Honorowego Prezesa Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

WIR

Sołtys liderem unowocześniania wielkopolskiej wsi

Wielkopolska Izba Rolnicza przy współpracy z Urzędem Marszałkowskim w Poznaniu, Stowarzyszeniem Sołtysów Województwa Wielkopolskiego oraz lokalnymi samorządami zorganizowała cykl szkoleń dla sołtysów i członków rad sołeckich. Szkolenia dotyczyły realizacji projektów w ramach PROW 2014–2020 oraz upowszechnienia dobrych praktyk w działaniach

wielkopolskich sołtysów. W sumie w pięciu subregionalnych spotkaniach wzięło udział 1500 osób.

PROW 2014–2020 daje samorządom województw możliwości opracowywania programów mających na celu poprawę sytuacji regionów wiejskich. Środki kierowane na obszary wiejskie wspierają nie tylko sektor rolnictwa, ale także nakierowane są na działania poprawiające jakość

życia na wsi oraz wspierające aktywizację mieszkańców terenów wiejskich. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego realizuje program „Wielkopolska odnowa wsi”. Środki w ramach programu przeznaczone są na wsparcie oddolnych inicjatyw zgłaszanych przez sołectwa. Na co można środki przeznaczyć, kto i na jakich warunkach może się o wsparcie ubiegać i przede wszystkim

– jak w praktyce wygląda realizacja projektów – to główne tematy poruszane podczas szkoleń, które odbywały się w październiku i listopadzie br. Spotkania zostały zorganizowane w Tarnówce (powiat złotowski), Kaliszu, Żychlinie (powiat koniński), Nietązkowie (powiat kościański) oraz w Piekarach (powiat gnieźnieński).

Szkolenia podzielone zostały na dwa bloki tema-

tyczne: pierwszy koncentrował się wokół stanu wdrażania PROW w Wielkopolsce oraz możliwości pozyskania środków na realizację zadań w ramach programów opracowanych przez samorząd województwa, drugi poświęcony został roli sołtysa i rady sołeckiej w inicjowaniu i realizacji projektów. Szkolenia prowadzili przedstawiciele

>dokończenie na str. 8

>dokończenie ze str. 7

Departamentów: PROW oraz Rolnictwa i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, a także przedstawiciel Stowarzyszenia Sołtysów Województwa Wielkopolskiego. W spotkaniach uczestniczyli również przedstawiciele Lokalnych Grup Działania oraz stowarzyszeń działających na terenach wiejskich. Ich zadaniem było omówienie projektów już zrealizowanych, które dowodzą, że programy odnowy wsi są skutecznym narzędziem umożliwiającym realizację różnorodnych inicjatyw przy nie-

wielkim zaangażowaniu środków własnych, za to ze znaczącym wkładem osobowym członków danej społeczności.

W ramach programu „Wielkopolska odnowa wsi” ogłaszane są konkursy na dofinansowanie projektów realizowanych w sołectwach lub dotyczące sołectw. Preferowane są projekty bezpośrednio angażujące mieszkańców. Duże znaczenie ma tutaj także wsparcie ze strony samorządu gminy, poprzez np. współfinansowanie ze środków funduszu sołectkiego lub gminnego systemu grantów na projekty dotyczące odnowy wsi, lokalnych programów odnowy wsi itp. Przedsięwzięcia odnowy wsi wspierane w ramach programu można podzielić na dwie grupy:

- inwestycyjne – przyczyniające się do zagospodarowania przestrzeni publicznej sołectwa (m.in. miejsca rekreacji i integracji, ścieżki rowerowe, place zabaw, obiekty małej architektury, zbiorniki i ciekły wodne itp.); wsparcie finansowe może być także przyznane na porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- nieinwestycyjne – ich celem jest integracja społeczności wiejskiej, przywrócenie zapomnianych tradycji, promocja wsi, spotkania mieszkańców oraz organizowanie różnego rodzaju imprez plenerowych na wsi.

Cały program opiera się na czterech głównych zasadach:

Szkolenie w Żychlinie

Sołtysi na szkoleniu w Kaliszu

- oddolnej inicjatywie, czyli zaangażowaniu i odpowiedzialności społeczności lokalnej,
- partnerstwie, rozumianym jako współpraca sołectwa z gminą i organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy,
- wolontariacie – dobrowolnym, bezpłatnym świadczeniu pracy przez mieszkańców sołectwa na rzecz realizowanego projektu w ramach odnowy wsi,
- wykorzystaniu czynników rozwoju lokalnego, tj. lokalnych zasobów ludzkich, majątkowych i surowcowych oraz dbaniu o ich rozwój, dostępność i efektywność wykorzystania przy stałym dążeniu do zagwarantowania podwyższonego poziomu życia mieszkańców sołectwa.

Skuteczne aplikowanie o środki wymaga dużego zaangażowania ze strony lidera społeczności, którym bardzo często jest sołtys. O roli sołtysa i zasadach funkcjonowania funduszu sołectkiego mówił na szkoleniach Jarosław Maciejewski – sekretarz Stowarzyszenia Sołtysów Województwa Wielkopolskiego, który sam jest sołtysiem wsi Rudna w powiecie złotowskim. W wystąpieniach wskazywał na zrealizowane projekty na terenie swojego sołectwa oraz rolę funduszu sołectkiego przy budowaniu aktywności sołectw.

„Sołtys liderem unowocześniania wielkopolskiej wsi” to cykl szkoleń realizowanych ze środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2016–2017 w województwie wielkopolskim. □

Jarosław Maciejewski – Sekretarz Stowarzyszenia Sołtysów Województwa Wielkopolskiego – moderator spotkania

Uczestnicy szkolenia w Piekarach koło Gniezna

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Projekt realizowany przez Wielkopolską Izbę Rolniczą współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej
w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi